

Równość szans w projektach PO KL, czyli jak realizować zasadę równości szans kobiet i mężczyzn

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFŚ
Europejski Fundusz Społeczny

STANDARD MINIMUM WNIOSKU PO KL

---

1. Czy uzasadnienie potrzeby realizacji projektu zawiera analizę sytuacji kobiet i mężczyzn, która wskazuje na nierówności ze względu na płeć? (punkt 3.1 wniosku o dofinansowanie)

Tak ☐ Nie ☐

2. Czy analiza sytuacji kobiet i mężczyzn zawarta w uzasadnieniu potrzeby realizacji projektu, zawiera dane ilościowe, które wskazują na brak istniejących nierówności w obszarze problemowym projektu? (punkt 3.1 wniosku o dofinansowanie)

Tak ☐ Nie ☐

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

STANDARD MINIMUM WNIOSKU PO KL

---

3. Dane w podziale na płeć użyte w uzasadnieniu potrzeby realizacji projektu dotyczą zasięgu i obszaru interwencji projektu (punkt 3.1 wniosku o dofinansowanie)

Tak ☐ Nie ☐

4. Rozwiązanie planowane do wypracowania i działania podejmowane w projekcie odpowiadają na nierówności lub bariery ze względu na płeć, istniejące w obszarze problemowym projektu lub różnicują działania (formy wsparcia) dla kobiet i mężczyzn przyczyniając się do zmniejszenia istniejących nierówności w obszarze projektu (punkt 3.2 i 3.3 wniosku o dofinansowanie).

Tak ☐ Nie ☐

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

STANDARD MINIMUM WNIOSKU PO KL

---

5. Rezultaty są podane w podziale na płeć i wynikają z uzasadnienia potrzeby realizacji projektu. Rezultaty wskazują jak projekt wpłynie na sytuację kobiet i mężczyzn w obszarze projektu (punkt 3.4 wniosku o dofinansowanie)

Tak ☐ Nie ☐

6. Projekt przewiduje równościowy sposób zarządzania projektem (punkt 3.5 wniosku o dofinansowanie)

Tak ☐ Nie ☐

Standard minimum jest spełniony w przypadku 2 pozytywnych odpowiedzi.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

STANDARD MINIMUM WNIOSKU PO KL

---

7. Projekt należy do wyjątku, co do którego nie stosuje się standardu minimum

Tak ☐ Nie ☐

Wyjątki co do których **nie stosuje się standardu minimum**

Wyjątki stanowią projekty o ograniczonej rekrutacji, która wynika z:

- profilu działalności projektodawcy (ograniczenia statutowe),
- realizacji działań pozytywnych (działania te pozwalają na wpłynięcie na niekorzystną sytuację danej płci w konkretnym obszarze, a tym samym wyrównanie jej szans społecznych i zawodowych),
- zakresu realizacji projektu (na terenie np. zakładu karnego).

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Dlaczego standard minimum?

- Podniesienie jakości projektów w odniesieniu do zasady równości szans kobiet i mężczyzn,
- Zdefiniowanie elementów wniosku o dofinansowanie, których uwzględnienie oznacza spełnienie zasady równości szans kobiet i mężczyzn,
- Umożliwienie jednoznacznej, zobiektywizowanej oceny wniosków – ujednolicenie decyzji KOP,
- Uniezależnienie decyzji KOP dotyczących wniosków o dofinansowanie od osobistych przekonań członków/członkiń KOP,
- Ułatwienie formułowania uzasadnień dla podejmowanych przez KOP decyzji (zwłaszcza w przypadku odrzucenia wniosku).

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Równość szans

Zasada równości szans kobiet i mężczyzn powinna być realizowana poprzez **jednoczesne stosowanie dwóch wspierających się podejść:**

- **Polityka równości płci** (*gender mainstreaming*) – uwzględnianie perspektywy płci w głównym nurcie wszystkich procesów politycznych, priorytetów i działań, na wszystkich ich etapach, to jest na etapie planowania, realizacji i ewaluacji. Polityka równości płci to **celowe, systematyczne i świadome ocenianie danej polityki i działań** z perspektywy wpływu na warunki życia kobiet i mężczyzn, które ma na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i osiągnięcie faktycznej równości płci.
- **Konkretne działania wspierające równość płci** (*specific actions*) – **działania pozytywne, wyrównawcze**, mające na celu przyspieszenie zmian na rzecz równości poprzez udzielenie **szczególnego wsparcia grupom** znajdującym się w gorszym położeniu. Celem konkretnych działań jest **przyspieszenie rzeczywistej zmiany społecznej**.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Równość szans

Polityka równości płci (*gender mainstreaming*) – kobiety i mężczyźni odnoszą równe korzyści we wszystkich dziedzinach życia politycznego, ekonomicznego i społecznego tak, nierówność się nie utrzymywała.

Przykłady projektów:

- **projekty zmieniające relacje między kobietami a mężczyznami** (np. promocję godzenia życia zawodowego i prywatnego poprzez większe zaangażowanie mężczyzn w wypełnianie obowiązków rodzinnych),
- **projekty promujące równość kobiet i mężczyzn w administracji, edukacji lub sądownictwie** (np. szkolenia dla urzędników rządowych z zakresu równości szans, promocja niestereotypowego przekazu w programach nauczania).

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Równość szans

Konkretne działania wspierające równość płci (*specific actions*) – działania pozytywne, wyrównawcze, przyspieszające rzeczywistą zmianę społeczną.

Przykłady projektów:

- **projekty skierowane tylko do jednej płci** (np. wsparcie dla długotrwale bezrobotnych kobiet z terenów wiejskich, program profilaktyki chorób układu krążenia skierowany tylko do mężczyzn).

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Równość szans

Strategiczne cele na rzecz równości:

1. Równy stopień niezależności ekonomicznej kobiet i mężczyzn
2. Godzenie życia prywatnego i zawodowego
3. Równe uczestnictwo w podejmowaniu decyzji
4. Wykorzenianie wszelkich form przemocy ze względu na płeć
5. Eliminowanie stereotypów związanych z płcią
6. Propagowanie równości płci w stosunkach zewnętrznych oraz polityce rozwojowej

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Równość szans

Bariery równości płci

1. Segregacja pozioma i pionowa rynku pracy
2. Różnice w płacach kobiet i mężczyzn
3. Mała dostępność elastycznych rozwiązań czasu pracy
4. Niski udział mężczyzn w wypełnianiu obowiązków rodzinnych
5. Niski udział kobiet w procesach podejmowania decyzji
6. Przemoc ze względu na płeć
7. Niewidoczność kwestii płci w ochronie zdrowia
8. Niewystarczający system opieki przedszkolnej
9. Stereotypy płci we wszystkich obszarach
10. Dyskryminacja wielokrotna, szczególnie w odniesieniu do kobiet starszych, imigrujących, niepełnosprawnych oraz należących do mniejszości etnicznych.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Obszary dyskryminacji - edukacja

- Stereotypowy przekaz dotyczący kobiet/dziewczynek i mężczyzn/chłopców w programach nauczania (wzmacnianie tradycyjnych ról płci, wzmacnianie mitów na temat zdolności, możliwości, zainteresowań, predyspozycji dziewcząt/kobiet, chłopców/mężczyzn),
- Obecność stereotypów płci w doradztwie zawodowym skierowanym do dziewczynek i chłopców,
- Niski odsetek dziewcząt i kobiet w kształceniu z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnych, na kierunkach ścisłych, związanych z naukami przyrodniczymi i matematycznymi,
- Brak rozwiązań edukacyjnych skierowanych do chłopców i dziewcząt związanych z zapobieganiem przemocy i obroną przed przemocą,
- Znikoma obecność w programach nauczania tematów związanych z równością, emancypacją, prawami człowieka, w tym prawami kobiet, przeciwdziałaniem dyskryminacji,
- Brak odzwierciedlania w programach nauczania rzeczywistego zróżnicowania społecznego (ze względu na niepełnosprawność, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, model rodziny itp.),

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Obszary dyskryminacji - edukacja

- Niski udział mężczyzn nauczycieli w edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej,
- Niski udział kobiet na stanowiskach decyzyjnych w obszarze edukacji,
- Nieuwzględnianie kategorii płci w diagnozowaniu potrzeb edukacyjnych w obszarze szkolnictwa zawodowego,
- Brak dokładnych danych dotyczących płci i zatrudnienia w sektorze edukacji i zarządzaniu oświatą,
- Brak danych dotyczących uczestnictwa chłopców i dziewcząt w zajęciach wyrównawczych i zajęciach dodatkowych.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Obszary dyskryminacji – rynek pracy

- Niższe, niż w przypadku mężczyzn, wskaźniki zatrudnienia kobiet – różnice występują w poziomie bezrobocia i bezrobocia długotrwałego kobiet i mężczyzn,
- Segregacja pozioma rynku pracy – dominacja kobiet w sektorach o niższych zarobkach i niższym prestiżu, niski udział kobiet w sektorach strategicznych dla rozwoju kraju, niski udział mężczyzn w zawodach „opiekuńczych”,
- Segregacja pionowa rynku pracy – niski udział kobiet w procesach podejmowania decyzji – dysproporcje w reprezentacji kobiet i mężczyzn na stanowiskach kierowniczych w administracji, edukacji, służbie zdrowia, sektorze prywatnym,
- Nierówności w wynagrodzeniach między kobietami i mężczyznami – niższe zarobki kobiet,
- Stereotypowe przekonania na temat kobiet i mężczyzn w postawach pracodawców, instytucji rynku pracy, pracowników i pracownic,
- Przemoc wobec kobiet, w tym przemoc w rodzinie, w związkach oraz przemoc w miejscu pracy (m.in. molestowanie seksualne),
- Nieodpłatna praca kobiet związana z opieką nad osobami zależnymi i obowiązkami w gospodarstwie domowym,
- Niedopasowanie systemu opieki nad dzieckiem do potrzeb rodziców, w tym rodziców samotnych (głównie samotnych matek),
- Mała liczba rozwiązań umożliwiających godzenie życia zawodowego z prywatnym.

Obszary dyskryminacji – integracja społeczna/ubóstwo

- Niewystarczający poziom wiedzy pracodawców i osób zatrudnionych na temat praw pracowniczych, zasady równego traktowania w zatrudnieniu oraz zjawiska dyskryminacji,
- Problem dyskryminacji wielokrotnej w obszarze zatrudnienia i w sytuacji wykluczenia społecznego,
- Nieuwzględnianie perspektywy płci w diagnozach, badaniach i analizach związanych z rynkiem pracy i wykluczeniem społecznym,
- Nieuwzględnianie perspektywy płci w systemach monitorowania i ewaluacji wpływu programów i projektów na sytuację na rynku pracy i sytuację grup wykluczonych,
- Brak wszystkich danych umożliwiających szczegółowe określenie wszystkich obszarów nierówności,
- Nieuzasadnione zawężanie rozwiązań – np. w działaniach na rzecz osób bezrobotnych nie uwzględnia się rozwiązań dla osób bezrobotnych z niepełnosprawnością,
- Feminizacja biedy,
- Różna zmiana statusu materialnego w wyniku rozvodu: obniżenie – K, podwyższenie – M,
- Samotne rodzicielstwo 18% rodzin, w tym samotne matki – 95%,
- Postrzeganie biedy – bieda zawiniona i niezawiniona,
- Mała dostępność opieki pozaszkolnej,
- nieprzyjazny rynek pracy dla kobiet.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Obszary dyskryminacji – zdrowie

- Zróżnicowana długość życia kobiet i mężczyzn,
- Umieralność mężczyzn,
- Pięciokrotnie wyższy wskaźnik samobójstw wśród mężczyzn w grupie wiekowej 15-20 i po 60 roku życia,
- Dyskryminacja w miejscu pracy – niska wiedza wśród kadry menedżerskiej,
- Brak profilaktyki uwzględniającej specyfikę płci w służbie zdrowia – nie tylko płeć biologiczna (różne schorzenia), ale i kulturowa – wynikająca z pełnionych ról.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Projekty PO KL a równość szans

Projekty „ślepe” na zasadę równości szans kobiet i mężczyzn

- nie realizują zasady równości,
- płeć nie jest kategorią, która została uwzględniona w trakcie planowania projektu.

Projekty „ślepe” – jak je rozpoznać?

Brak odniesienia do sytuacji kobiet i mężczyzn – są instytucje, osoby, ludzie...

Dane ilościowe nie uwzględniają podziału na kobiety i mężczyzn,

Analiza problemu w projekcie nie uwzględnia specyfiki sytuacji kobiet i mężczyzn.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Projekty PO KL a równość szans

Projekty „neutralne”

- odnoszą się do kwestii równości,
- deklarują „pełną dostępność dla wszystkich” i „zapewniają brak dyskryminacji”
- może przyczyniać się do utrwalania nierówności
- minimalna refleksja na temat równości
- proponują „matematyczne” podejście do równości, idea parytetu (50/50), niezależnie od tego, co wskazuje analiza problemu

Projekty neutralne – jak je rozpoznać?

Dane ilościowe nie uwzględniają podziału na kobiety i mężczyzn,

Analiza problemu w projekcie nie uwzględnia specyfiki sytuacji kobiet i mężczyzn,

Projektodawca deklaruje „pełną dostępność” i „brak dyskryminacji” nie proponując żadnych konkretnych działań, które to zapewnią.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Projekty PO KL a równość szans

Projekty „praktyczne”

- dostrzegają płeć na etapie planowania,
- różnicują działania na skierowane do kobiet i skierowane do mężczyzn
- oferują kobietom i mężczyznom odmienne działania, które są zgodne z tradycyjnymi rolami płci i stereotypami,
- typowe szkolenia oferowane kobietom: krawcowe, kasjerki, florystyki, opiekunki osób starszych,
- typowe szkolenia oferowane mężczyznom: spawacz, operator wózków widłowych, czy budowlaniec,
- projekty starają się odpowiedzieć na praktyczne potrzeby konkretnych beneficjentów,
- utrwalają poziomą segregację rynku pracy, która sytuuje kobiety w zawodach niskopłatnych ,
- pogłębiają istniejące nierówności płci.

Projekty „praktyczne” – jak je rozpoznać?

Dane ilościowe uwzględniają podział na kobiety i mężczyzn, jednak nie przekłada się on na adekwatny liczbowy udział uczestników/uczestniczek,

Na etapie analizy dostrzega się zróżnicowaną sytuację kobiet i mężczyzn, jednak nie przekłada się to na równościowe cele i działania projektu. Jeżeli projektodawca pisze, że kobiety dominują w niskopłatnych zawodach, a następnie proponuje kursy szycia, bądź gotowania, to w efekcie utrzymuje beneficjentki w niskopłatnym segmencie rynku pracy.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Projekty PO KL a równość szans

Projekty „równościowe”

- realizują w pełni zasadę równości szans kobiet i mężczyzn,
- analiza problemu przeprowadzona pod kątem płci,
- oferta w projekcie jest zróżnicowana pod kątem specyficznych potrzeb oraz strategicznych celów równości,
- projekt dostrzega, analizuje oraz działa na rzecz osłabienia barier równości,
- projekt promuje godzenie życia zawodowego z prywatnym nie tylko wśród kobiet, ale wspiera role ojcowskie i opiekuńcze mężczyzn oraz ich zaangażowanie w obowiązki rodzinno-domowe,
- liczbowy skład uczestników/uczestniczek wynika bezpośrednio z analizy problemu,
- projekty mogą być kierowane do obu płci lub jedynie do kobiet, bądź jedynie do mężczyzn,
- elementy projektu/wniosku o dofinansowanie (uzasadnienie, cele, działania, budżet) są spójne i kolejno z siebie wynikają,
- przyczynia się do osłabienia istniejących nierówności.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Projekty PO KL a równość szans

Projekty „równościowe” – jak je rozpoznać?

Wszystkie dane segregowane są z podziałem na płeć,

Na etapie analizy bada się różnice w sytuacji kobiet i mężczyzn,

Skład liczbowy uczestników/uczestniczek wynika z analizy i jest adekwatny do problemu,

Proponowane działania przyczyniają się do realizacji strategicznych celów równości płci.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Projekty PO KL a równość szans

Projekty *gender mainstreaming*

- celem jest równość kobiet i mężczyzn,
- odpowiadają w równym stopniu na potrzeby kobiet, jak i mężczyzn,
- koncentrują się na obszarach związanych z prawem, edukacją, systemem podejmowania decyzji politycznych i planowania polityki.

Projekty gender mainstreaming – jak je rozpoznać?

Zasadniczym celem projektu jest równość płci,

Projekt planowany jest na poziomie makro i dotyczy działalności oraz struktury władzy państwa, regionu, samorządu,

Celem projektu jest zmiana systemu, na taki który w swoich działaniach wspiera równość szans kobiet i mężczyzn.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

W jaki sposób przygotować wniosek zgodnie z zasadą równości kobiet i mężczyzn?

W celu zbadania wpływu działań wynikających z projektu na sytuację kobiet i mężczyzn pomocna jest analiza pod kątem płci (***gender analysis***).

Analiza ujawnia różnice między położeniem kobiet i mężczyzn na danym obszarze oraz pozwala na zaobserwowanie społeczno-kulturowych uwarunkowań płci.

Analiza pod kątem płci umożliwia prognozowanie jakie rezultaty w odniesieniu do kobiet i mężczyzn przyniesie nasz projekt.

Cele projektu powinny wynikać z problemów zdiagnozowanych w analizie i przyczyniać się do ich rozwiązywania.

Prostym narzędziem do przeprowadzenia analizy jest tzw. **analiza „czterech kroków”**.

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

W jaki sposób przygotować wniosek zgodnie z zasadą równości kobiet i mężczyzn?

Krok 1 – Reprezentacja ilościowa – JAK JEST

Głównym jego celem jest zebranie danych posegregowanych ze względu na płeć. Dane powinny dotyczyć struktury mężczyzn i kobiet na danym obszarze pod względem np. wieku, wykształcenia, stażu pracy, kwalifikacji, miejsca zamieszkania.

PYTANIA:

Ile jest kobiet, ilu mężczyzn w danym obszarze?

Jak dane te zmieniają się w czasie?

Jaka jest struktura grupy kobiet, a jaka mężczyzn pod kątem m.in. wieku, wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy, kwalifikacji, itp.

Kto i gdzie mieszka?

Jak kształtuje się popyt na pracę/usługi/branże itp.?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFŚ
Europejski Fundusz Społeczny

W jaki sposób przygotować wniosek zgodnie z zasadą równości kobiet i mężczyzn?

Krok 2 – Portret BO uczestnika/uczestniczki projektu – JAK JEST

Celem tego kroku jest zbudowanie całościowego obrazu „przeciętnego uczestnika”, „przeciętnej uczestniczki” projektu na danym obszarze, w taki sposób, aby uwzględnić zarówno wymiar zawodowy jak i prywatny.

PYTANIA:

Kto się zajmuje dziećmi i innymi osobami zależnymi? Kto i kiedy ma wolny czas?

Kto i gdzie mieszka? Kto posiada prawo do lokalu mieszkaniowego?

Kto i w jakim stopniu korzystał z dotychczasowych form wsparcia? Z jaką efektywnością?

Kto, czy i gdzie pracuje? Na podstawie jakiej umowy jest zatrudniony? Kto pracuje „na czarno”? Kto zajmuje jakie stanowiska? Ile kto przeciętnie zarabia w danej branży?

Na jakie problemy i trudności napotykają mężczyźni, a na jakie kobiety w swoim życiu społeczno-zawodowym?

Kto posiada własny samochód? Kto częściej korzysta z publicznych środków transportu?

Kto korzysta z jakich źródeł informacji? Kto ma dostęp do Internetu? Kto i jak się uczy?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFŚ
Europejski Fundusz Społeczny

W jaki sposób przygotować wniosek zgodnie z zasadą równości kobiet i mężczyzn?

Krok 3 – Przyczyny zaistniałej sytuacji – DLACZEGO TAK JEST

Główny cel to identyfikacja barier równości na danym obszarze. Krok ten ma przyczynić się do odpowiedzi na pytania: które z barier są kluczowe i ich likwidacja spowoduje trwałą zmianę sytuacji danej płci.

PYTANIA:

Dlaczego tak jest? Jakie są zależności między położeniem kobiet i mężczyzn a społecznymi rolami przypisywanymi kobietom i mężczyznom? Jakie wzorce zachowań/mechanizmy społeczne możemy zauważyć?

Kto ma wpływ na zmianę w danym obszarze? Jakie organizacje? Jakie instytucje? Kto podejmuje decyzje?

Jakie są bariery równości w danym obszarze? Jakie są bariery, które w szczególnym stopniu dotyczą kobiet, a jakie dotyczą mężczyzn?

Które z barier są kluczowe i dopiero ich likwidacja spowoduje trwałą zmianę sytuacji danej płci?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

W jaki sposób przygotować wniosek zgodnie z zasadą równości kobiet i mężczyzn?

Krok 4 – Potrzeby kobiet i mężczyzn – DLACZEGO TAK JEST

- Celem tego kroku jest identyfikacja specyficznych potrzeb kobiet i mężczyzn, oraz uwzględnienie tych potrzeb w planowaniu projektu.
- Równość szans powinna być także zachowana podczas procesów monitoringu i ewaluacji. Na każdym etapie realizacji projektu dane powinny być segregowane z podziałem na płeć, ponadto wskaźniki z podziałem na płeć należy wykorzystywać we wniosku o płatność.

PYTANIA:

Jakie są potrzeby kobiet, a jakie mężczyzn w związku z zaistniałą sytuacją w danym obszarze?

Jakie są potrzeby praktyczne, bieżące, które należy rozwiązać w pierwszej kolejności?

Jakie są potrzeby strategiczne, długofalowe, których uwzględnienie zapewni trwałą poprawę sytuacji kobiet i mężczyzn?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Jak możemy uwzględnić te potrzeby planując nasz projekt?

---

1. Uzasadnienie

W przypadku wsparcia dla osób:

Czy dane ilościowe zebrane w uzasadnieniu uwzględniają podział na wskaźniki dotyczące kobiet i mężczyzn?

Czy analiza przyczyn problemu, na który ma odpowiedzieć projekt, uwzględnia społeczno-kulturowe uwarunkowania sytuacji kobiet i mężczyzn?

Czy cele projektu określają adekwatnie i realistycznie liczbowy udział uczestników/uczestniczek projektu w danym obszarze problemowym z podziałem na kobiety i mężczyzn?

Czy projekt identyfikuje i wspiera w szczególny sposób grupę znajdującą się w gorszym położeniu?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Jak możemy uwzględnić te potrzeby planując nasz projekt?

---

1. Uzasadnienie

W przypadku wsparcia dla instytucji:

Czy analiza przyczyn problemu, na który ma odpowiedzieć projekt, uwzględnia społeczno-kulturowe uwarunkowania sytuacji kobiet i mężczyzn?

Czy opis obszaru problemowego zauważa istniejące bariery równości płci?

Czy cele projektu są spójne z diagnozą problemów w danym obszarze i odnoszą się do przynajmniej jednego z celów strategicznych równości płci?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Jak możemy uwzględnić te potrzeby planując nasz projekt?

2. Grupy docelowe

W przypadku wsparcia dla osób:

Czy każda grupa docelowa została scharakteryzowana pod kątem płci?

Czy liczba kobiet i mężczyzn wchodzących w skład grup docelowych wyznaczona jest adekwatnie do analizy problemu lub, czy zdecydowanie wspiera grupę znajdującą się w gorszym położeniu?

Czy w przypadku, gdy projekt skierowany jest zarówno do kobiet jak i mężczyzn, w charakterystyce osób, które zostaną objęte wsparciem została opisana i oddzielnie zanalizowana sytuacja obu grup?

Czy określone w projekcie kryteria rekrutacji odpowiadają położeniu grupy docelowej i jej reprezentację liczbową w danym obszarze?

W przypadku wsparcia dla instytucji:

Czy osoby pracujące w danych instytucjach zostały scharakteryzowane pod kątem płci?

Czy w przypadku, gdy w projekcie wezmą udział zarówno kobiety jak i mężczyźni, została opisana i poddana analizie sytuacja, w której znajdują się kobiety i mężczyźni?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Jak możemy uwzględnić te potrzeby planując nasz projekt?

---

3. Działania

W przypadku wsparcia dla osób:

Czy działania (tematy/programy szkoleń, temat kampanii) przeciwdziałają stereotypowemu postrzeganiu ról kobiet i mężczyzn?

Czy działania zapewnią udział osobom posiadającym mniejszą mobilność, większe obciążenia związane z opieką nad osobami zależnymi etc.?

W przypadku wsparcia dla instytucji:

Czy działania (tematy/programy szkoleń, temat kampanii) przeciwdziałają stereotypowemu postrzeganiu ról kobiet i mężczyzn?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFŚ
Europejski Fundusz Społeczny

Jak możemy uwzględnić te potrzeby planując nasz projekt?

4. Rezultaty

W przypadku wsparcia dla osób:

Czy zaprezentowane rezultaty są spójne z celami i działaniami, jakie zaplanowano w kontekście równości szans kobiet i mężczyzn?

Czy rezultaty zostały przedstawione w sposób umożliwiający stwierdzenie, które z nich i w jakim stopniu dotyczą kobiet i mężczyzn?

Czy osiągnięcie zaplanowanych rezultatów przyczyni się do poprawy sytuacji kobiet i mężczyzn, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb grupy znajdującej się w gorszej sytuacji?

W przypadku wsparcia dla instytucji:

Czy zaprezentowane rezultaty są spójne z celami i działaniami, jakie zaplanowano w kontekście równości szans kobiet i mężczyzn?

Czy osiągnięcie zaplanowanych rezultatów przyczyni się do osiągnięcia przynajmniej jednego ze strategicznych celów równości płci, nie pogłębiając nierówności w innym obszarze?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Jak możemy uwzględnić te potrzeby planując nasz projekt?

5. Zarządzanie projektem

Czy organizacja wnioskodawcy lub partnerstwo posiada odpowiednią wiedzę dotyczącą danego problemu ze szczególnym uwzględnieniem problematyki równości płci, sytuacji kobiet i mężczyzn etc.?

Czy projekt włącza przedstawicieli i przedstawicielki grup docelowych w planowanie, realizację i ewaluację projektu poprzez konsultacje, badania ich potrzeb, włączenie w procesy decyzyjne itp.?

Czy w procesie podejmowania decyzji w projekcie (np. Komitet Sterujący, Komisja Rekrutacyjna, Komisja Oceny Biznesplanów, Komisja Oceny Aplikacji Stypendialnych) zapewnione jest uczestnictwo kobiet i mężczyzn?

6. Budżet

Czy w budżecie przewidziano środki na realizację równościowych działań?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Jak możemy uwzględnić te potrzeby planując nasz projekt?

Jakie są dane ogólne (statystyczne) na danym obszarze w podziale na K/M?

Ile jest kobiet, ilu jest mężczyzn?

Czy nastąpiła zmiana ilościowa (spadek/wzrost) liczby kobiet, liczby mężczyzn w przeciągu np. trzech lat?

Jaka jest stopa bezrobocia na danym obszarze (gmina, miasto, powiat) w podziale na K/M? (w skali powiatu do średniej województwa?)

Jak powyższe dane zmieniły się w przeciągu ostatnich np. dwóch lat? Czy zauważono spadek/wzrost? Jeśli tak, której grupy dotyczył?

Jaka jest struktura grupy kobiet, a jaka mężczyzn pod kątem m. in. wieku, wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy, kwalifikacji, dochodu (wynagrodzenia) w skali powiatu do średniej województwa?

Jak powyższe dane zmieniły się w przeciągu ostatnich np. dwóch lat? Czy zauważono spadek/wzrost? Jeśli tak, której grupy dotyczył?

Ile kobiet, ilu mężczyzn mieszka na wsi, w gminie wiejsko-miejskiej, w miastach do 25 tys. mieszkańców, dużych miastach?

Jak kształtuje się poziom wykształcenia mieszkańców danego powiatu (danej gminy)?

Jak kształtuje się popyt na pracę/usługi/branże?

Ile kobiet, ilu mężczyzn ma specjalne potrzeby, posiada jakiegokolwiek stopień niepełnosprawności?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Jak możemy uwzględnić te potrzeby planując nasz projekt?

Jaki jest poziom bezrobocia na terenie powiatu, gminy w podziale na płeć, wiek, poziom wykształcenia?

Jakie jest zapotrzebowanie na zawody na danym obszarze w podziale na K/M?

Ile kobiet, ilu mężczyzn korzysta ze wsparcia MOPS, GOPS, PCPR?

Czy były realizowane jakiegolwiek formy aktywizacji kobiet, mężczyzn w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych?

Kto najczęściej z nich korzystał – ile kobiet, ilu mężczyzn? Kto częściej z jakich form?

Czy istnieje problem dojazdu do pracy? Kogo częściej ten problem dotyka? Kto ma samochód?

Kto korzysta i z jakich źródeł informacji? Kto ma dostęp do internetu? Kto i jak się uczy?

Kto i kiedy ma czas wolny w podziale na K/M (ze względu na obszar zamieszkania, wiek, wykształcenie)? Formy spędzania wolnego czasu w podziale na K/M?

Dlaczego tak jest? Z jakimi problemami borykają się mężczyźni, z jakimi kobiety? Czy ma to wpływ na poziom wykształcenia, aktywność zawodową, motywację do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, rozwój zawodowy?

Jakie są zależności między położeniem kobiet i mężczyzn a społecznymi rolami przypisywanymi kobietom i mężczyznom? Jakie wzorce zachowań/mechanizmy możemy zaobserwować w podziale na K/M?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Jak możemy uwzględnić te potrzeby planując nasz projekt?

Jakie są bariery równości K/M? Jakie są bariery, które w szczególnym stopniu dotyczą kobiet, a jakie dotyczą mężczyzn? Które z barier są kluczowe, a ich likwidacja spowoduje trwałą zmianę sytuację danej płci?

Kto się zajmuje dziećmi i innymi osobami zależnymi?

Kto i gdzie mieszka (na pokoji, własne mieszkanie, dom)? Kto posiada prawo do lokalu mieszkalnego?

Kto i w jakim stopniu korzystał z dotychczasowych form wsparcia? Z jaką efektywnością?

Kto, czy i gdzie pracuje? Na podstawie jakiej umowy jest zatrudniony? Kto pracuje „na czarno”? Kto zajmuje jakie stanowiska? Ile kto przeciętnie zarabia w danej branży?

Na jakie problemy i trudności napotykają mężczyźni, a na jakie kobiety w swoim życiu społeczno-zawodowym?

Kto częściej podejmuje decyzje? Kto w jakich kwestiach np. sprawy finansowe?

Kto częściej korzystał ze szkoleń/innego rodzaju wsparcia w podziale na K/M?

Jaka była skuteczność wsparcia w podziale na K/M? Kto otrzymał awans/podwyżkę?

Jaki jest podział ról w kwestii wykonywania obowiązków domowych?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Jak możemy uwzględnić te potrzeby planując nasz projekt?

Kto częściej otrzymuje pracę? Kto częściej utrzymuje pracę?

Jakie są motywacje uczestnictwa w szkoleniach w podziale na K/M?

Kto jest bardziej aktywny na rynku pracy? Kto ma większe trudności w sprostaniu wymogom rynku pracy/oczekiwaniom pracodawców?

Jakie są potrzeby kobiet, a jakie mężczyzn w związku z zaistniałą sytuacją/barierą w danym obszarze?

Jakie są potrzeby praktyczne, bieżące, które należałoby rozwiązać w pierwszej kolejności? Jakie są potrzeby długofalowe?

Jak można uwzględnić te potrzeby planując projekt?

Życzę udanej analizy problematyki równości szans?

Program Operacyjny
Kapitał Ludzki 2007-2013

EFS
Europejski Fundusz Społeczny

Dziękuję za uwagę

Milena Skopińska

p.o. Kierownika Biura Strategii i Ewaluacji EFS

Departament Polityki Regionalnej

Wydział Zarządzania EFS

Urząd Marszałkowski Województwo Kujawsko-Pomorskie

m.skopinska@kujawsko-pomorskie.pl

www.fundusze.kujawsko-pomorskie.pl